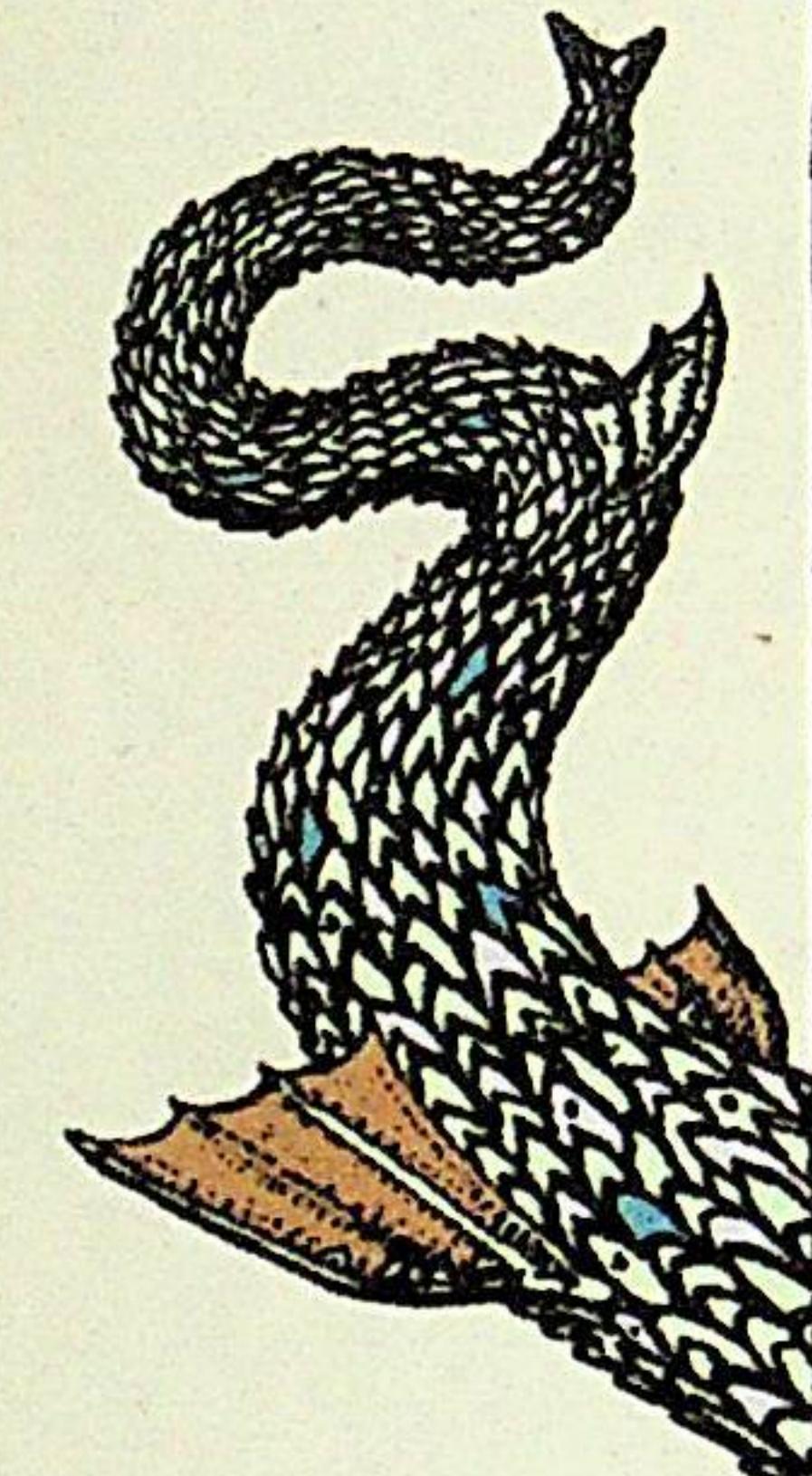

1557079

Юрій Винничук

ЛЕГЕНДИ
ІВАДА

CF FOLIO

Письменник, перекладач, краєзнавець Юрій Винничук зібрав під однією обкладинкою все, що вдалося розшукати про унікальне місто у фольклорних записах минулого. Фантастичний світ Львова, населений духами, чортами, відьмами, тісно переплітається в легендах зі світом реальним, в якому живуть історичні особи — королі, бургомістри, чорнокнижники і батяри. Старовинний Львів постає перед нами як унікальне явище світової культури, джерело багатющого міського фольклору та життєрадісного гумору.

ЗМІСТ

I. БУЛО НЕ БУЛО

Як з'явилось урочище Папороть	8
Як жінки Львів рятували	8
Львівська каторга	9
Що любов сполучить	9
Ляпас, що коштував життя	10
Дитячий похід на Львів	11
Легенда про сурмача	11
Затоплена церква	13
Вовча гора	14
Цимес пікіс Малаховскіc	15
Пан Золотий, пан Срібний і їхній слуга Мідний	15
Пані Абрекова — пострах Львова	16
Годинник Бернардинів	17
Як місто Лева повстало	17
Львівські леви	19
Народження короля	20
Посвята в лицарі	20
Звідки сміх у Львові взявся	21
Шолудивий Буняк	22
Страх перед пошестю	23
Пернатий кінь	23
Механічний покійник	24
Ніч на цвинтарі	24
Як Збоїська отримали свою назву	25
Старший над тачками і парламентом	26
Як побачити Віденсь	26
Як воєвода Білик боровся з порушниками	26

II. КОРОЛЬ ДАНИЛО І ЙОГО БЛАЗЕНЬ ОЛЕЛЬКО

Олелькові книги	30
Королівський подарунок	30
Змагання мальярів	32
Данило в гніві	33
Сліпі та зрячі	33
Королівський кінь	34
Заклад	35
Як Олелько ділив яйця	36
Довкола носа	37
Чародійне зілля	38
Вчені гуси	38
Олелько ласує гускою	39
Сон	40
Кожному своє	40
Ціна бороди	41
Поцілунок за плащ	43
Остання витівка блазня	43

III. КОРОЛЬ ЛЕВ

Меч і піхви	48
Підкова і дукат	48
Як віщун хотів короля обдурити	49
Пугар вина	50
Костур	51
Нікому не минеться	52
Намисто сирійського купця	54
Заснулі лицарі короля Лева	56

IV. ЛЕГЕНДИ ПРО ЧУДА

Легенда про ікону Матері Божої	62
Найкраще місце для ікони	62
Нахабна грішниця	63
Замерзлі слова	64
Три буханці	64
Розмова волів	65
Орли Гербрутів	65
Кат, що зрадив своє ремесло	66
Як Пречиста Діва челядника порятувала	67
Рятівник Львова Іван з Дуклі	68
Смерть у капшуку	69
Лицар і чорт	69
Проклята безодня	72
Місяць свідок	72
Розплата за тридцять років	73
Призначення	74
Про селянина Нечая і розбійника Мадея	75
Цілюще джерело під Чортовою Скеleoю	82

V. БУРГОМІСТР БАРТОЛОМІЙ ЗИМОРОВИЧ

Історія з олією	86
Гвалт	86
Загублені дукати	87
Масні гроші	88
Не ті жиди	89
Суха верба	89
Образа дзвону	90

VI. СКАРБИ

Дуб на Лисій горі	94
Забудькуваті монахи	95
Печера на Високому Замку	95
Корона короля вужів	96
Скарб Медової Печери	96
Скарби Високого Замку	98
Упиреві скарби	99
Скарби дрібллюдків	102
Скарб на Підзамчі	104
Розбійницький скарб на Високому Замку	105
Ключ від скарбу під Чортовою Скеleoю	106
Голови семи братів	107

VII. ЧАРІВНИКИ І ЧОРНОКНИЖНИКИ

Як Лиськевич опинився у Львові	110
Чарівний гладушник	111
Солом'яні кабанчики	112
Капшук чортової мами	112
Панюньця з віконця	116
Смерть чорнокнижника	117
Твардовський і учень	118
Студент (за записом Марії Голод, Торонто)	118

VIII. ВІДЬМИ

Відьма Буркманка	124
Відьомські розваги	126
Лиса Гора	131
Відьмацькі зальоти	132
Відьмине масло	132
Ще одне відьмине масло	134
Чари	136
Сажотрус і відьма	136

IX. ДУХИ ЛЬВОВА

Як козаки взяли Високий Замок	140
Голова, пришита жіночим волоссям	141
Пишне волосся	142
Сурмач з Ратуші	142
Студня самогубців	143
Привид чорної труни	143
Зелений Мисливець	144
Поштова карета-привид	147
Страшна вечеря	148
Спраглий дідич	150
Біла пані з Кривчиць	151
Золоті остроги	152
Ліщинові галузки	153
Страхи на Сербській	154
Покутуючий у комині	155
Чорне курча	156
Розгніваний дух	157
Навіть духи покійних єпископів молилися за Львів	157
Межовий камінь	158
Семеро заклятих лицарів	158
Цирулик	160
Дивне видиво	161
Стара сукенка	161
Дух пана Бомбка	164
Духи, описані у львівській пресі	164
Дух черниці	165
Старий костелик	165
Дух-п'яничка	165
Фіглярний дідусь	166
Страхи в малому будиночку	166
Голова турка	167
Духи ХХ сторіччя	167

Потяг в нікуди	167
Будинок-марево	168
Пан у халаті	169
Сумна панна	169
Кімната №13	170
Пан у капелюсі	170
Поштар	170
Доріжка-привид	171

X. ДУХИ ЛІСУ І ПУСТИЩ

Лісовий цар Ох	174
Дар полісуна	175
Мисливська здобич	176
Потерчата	178
ЛІСОВА ПАННА	178
Блукаючий вогник	179
Зелена панна	181
Як брюховицький столяр пробував визволити Зелену панну	183
Любов Лісової пані	184
Гейкало	184
Відміна	185
Як мельник оженився	186
ПЛАЧКА	189
Скарб у каплиці	190
Плачка на Високому замку	191
Дикі лови	192
Рука перевертня	193
Моровиця	195
БУЗИНОВА ПАНІ	196
Красуня зі студні	196
В гостях у Бузинової пані	197
Гицлева гора	200
Чарівні спиці	201

XI. РУСАЛКИ І ВОДЯНИКИ

В полоні у русалок	204
Ортим	206
Гра в карти з водяником	206
Прогулянка до театру	207
Водяникові чоботи	209
Водяникове добро	210
Як водяник став розбійником	211
Про водяника Жбура	212
Водяники в бійці	213
В гостині у водяника	214
Водяникова пряжа	215
Ув'язнені душі	216
Водяникові фіглі	218
Водяник сватається	219
Як водяник ласував горохом	222
Водяників палець	223
Водяникова файка	224

Водяник Шпек.....	225
-------------------	-----

XII. ТАЄМНИЧІ ПІДЗЕМНІ МЕШКАНЦІ

Череда червоних корів.....	228
Золота брама.....	229
Пастух у зачарованім місті.....	229
Дрібнолюдки.....	230
Весілля дрібнолюдків.....	230
Біла корова.....	232
Тютюнець.....	233
Золото козариків.....	234

XIII. ЧОРТИ

Чортові жеребці.....	238
Чортів млин.....	239
Чортячий скарб	240
Чорний вершник.....	241
Вино за душу.....	242
Хованець.....	244
Закоханий дідько.....	244
Дивовижна птаха.....	246
Бідна вечеря	247
Гість з верби.....	248
Нічна пригода музиків	249
Бал у Чорній кам'яниці.....	250
Чортова Скеля	252
Картярі	253
Звідки у німців фрак.....	254

XIV. УПИРІ ТА МЕРЦІ

Закоханий упир	258
Пригода з упирицею	259
Упир і чума	260
Гість з тамтого світу	261
Панський скарб	262
Похорон дідича	264
Мрець-рятівник	267
Горб	269
Воскреслі дівчата	271
Вечеря з мерцем	272
Клюски	274
ЦВИНТАРНІ ІСТОРІЇ.....	275
Історія з панною	275
Посварені сусіди	275
Про дівчинку, яка йшла увечері через цвінттар	276
Злодій у церкві.....	276

XV. БАТЯРИ

Батяр я си батяр	280
Де є цісар	282
Каруселя	282
Ті, що мають лежати	283
За ругатков гранд-забава	283

Славний батяр Юзько Мариноський.....	285
Заклад.....	286
Герої Личакова.....	286
Куба Пельц.....	287
Спадкоємці Куби Пельца.....	288
Скрипка.....	289
БАРАБА.....	290
Сила Бараби.....	291
Як Бараба сперечався.....	292
Бараба і злодій.....	293
Скупий крамар.....	293
ДЗЮНЬО МАКОЛЬОНДРА.....	295
Дзюньо книголюб.....	295
Дзюньо вибирає капелюх.....	296
Чоколядові літери.....	296
XVI. ЛЬВІВСЬКІ СВІРКИ	
Доктор Луцик.....	300
Чиряк.....	301
Щоби кинуло в піт.....	301
Безсоння.....	301
Пан Луцик того не лікує.....	301
Щира правда.....	301
Обід не поміг.....	302
Співчуття.....	302
Поради мудреця.....	302
Чуття смаку і правди.....	303
Лікарська практика.....	304
Дурний Ясьо.....	304
Гроші для вар'ятів.....	305
Хворі очі.....	305
Голуб на вечерю.....	306
Черешні.....	306
СКНИЛІВСЬКІ МУДРАГЕЛІ.....	306
Криниця.....	306
Скнилівське яйце.....	308
Файна рада.....	309
Історія з носом.....	309
Недосолений борщ.....	310
Як бузьок жито толочив.....	310
Хвіст за пазухою.....	310
Коза.....	311
Не спить лише Господь.....	311
В'язниця без дверей.....	312
Проповідь.....	313
Як спиш, то спи.....	313
Хата згоріла.....	313
Новий панотець.....	313
Посланець на шести ногах.....	314
Дяка богові.....	314
Дзюрка.....	315
Капцюх ліпше знає.....	315

Небачений звір	315
Бичок на даху	316
Скнилівські премудрощі	316
Кара для вовка	316
Кобіта ліпше зрозуміє	317
Страшна небезпека	317
Знімчений Капцюх	317
Соколята	318
Помилка	319
Щасливий циган	319
Перший скнилівських виходок	320
Лисачок	321

XVII. ВЕСЕЛІ ТРАФУНКИ

Чортячий хвіст	326
Порада святого Миколая	326
Жебрак-злодій	327
Вустриці	329
У ньому було життя	331
Жартуни	331
Дві сестри	332
Чоботи	332
В театрі	333

XVIII. ЛЕГЕНДИ ВИННИКІВ І ДУБЛЯН

Дракон з Чортової скелі	336
Злидні	337
Пригода з мишею	339
Сорочка місячного сяйва	340
Як кобилиці врятували Винники	342
Калинова сопілка	342
Гора Жупан	345
Річка Марунька	345
Суфраган	346
Позичка	346
Двадцять чотири розбійники	347
Чудотворна ікона	355
Дзвін	356
Дублянська пані	357
Легенда про закохану дівчину	357
Русалчине озеро	358
Легенда про Божу Матір	359
Легенда про жидівську корчму	360
Чортова оранка	360

XIX. ЄВРЕЙСЬКІ ЛЕГЕНДИ

Золота Роза	364
Щастя і Нещастя	365
Славний раббі Ельханан	367
Німа дівчина	367
Львів за крок до загибелі	368
Грішниця	369
Скарб зі сну	369

Холмські мудрагелі.....	371
Як Холм будувався.....	372
Холмська лазня.....	373
Сикавка	374
Гора.....	374
Холмські рахунки	375
Львів'янин в цюпі.....	375
Захист від морозу.....	376
Покара.....	376
Скарбонка.....	376
Гарний спосіб.....	377
Сторож.....	377
Файфель шукає себе	378
Файфель мандрує до Львова.....	381
Файфель купує козу	383
Чесна громада	384
Фахівці від замків.....	385
Каса у безпеці	385
Злодій.....	385
Голубине серце візника Хайма.....	386
ІСТОРІЇ ПРО ЙОСЛА МАРШАЛКА.....	387
Філософська діжка.....	387
Дорогі гості	388
Горохова зупа.....	389
Ганделеси.....	392
Торг по-львівському	392
Песель, Сара і Голда.....	393
ЙОЕЛЬ ФАЙНГОЛЬД.....	393
І дароване теж.....	394
Коли дружини немає	394
Історичні портки	394
Треба вміти торгувати	394
Йоель торгується з грабіжником	395
Грабіжник в задумі	395
XX. ВІРМЕНСЬКІ ТА ЦИГАНСЬКІ ЛЕГЕНДИ	
Господній знак	398
Як одна хитроманка чоловіка обдурила	398
Весілля лісових духів	399
Аби тато не соромилися	400
Циганка з мертвого табору.....	401
Поле костей	403